

مقایسه انگیزش و تعهد داوطلبان نهمین و دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان دانشگاه‌های دولتی ایران

وحید ساعت‌چیان^۱

دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه تربیت معلم

امیر قنبرپور نصرتی

دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه تربیت معلم

حسین پورسلطانی زرنندی

عضو هیأت علمی پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی

دکتر سیده فریده هادوی

دانشیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر

چکیده

هدف از این پژوهش مقایسه انگیزش و تعهد داوطلبان نهمین و دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان دانشگاه‌های دولتی ایران بود. با توجه به جامعه ۴۰۰ نفری پژوهش، نمونه آماری تحقیق با استفاده از جدول مورگان ۱۹۶ نفر تعیین گردید، که با بکارگیری روش نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه هان (۲۰۰۷) پس از تأیید روایی صوری، محتوی و پایایی ($\alpha = 0/89$) استفاده شد. داده‌های تحقیق از طریق آزمون‌های t، K.S، مستقل و (One way ANOVA) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد که در المپیاد نهم نمره میانگین انگیزش $M = 3/30$ ، $SD = \pm 0/645$ و برای تعهد $M = 2/89$ ، $SD = \pm 0/54$ بود و همچنین نمره میانگین انگیزش $M = 3/08$ ، $SD = \pm 0/62$ و تعهد $M = \pm 0/54$ ، $SD = 3/68$ داوطلبان دوره دهم بدست آمد. یافته‌ها نشان داد بین انگیزش داوطلبان در دهمین دوره المپیاد ورزشی دانشجویان بر حسب متغیرهای جمعیت شناختی (سطح تحصیلات $F = 1/115$ ، $P = 0/351$) و سابقه داوطلبی $F = 2/174$ ، $P = 0/102$) تفاوت معنی داری وجود ندارد. اما بین تعهد داوطلبان بر اساس متغیرهای جمعیت شناختی (سطح تحصیلات $F = 4/646$ ، $P = 0/006$) و سابقه داوطلبی $F = 5/512$ ، $P = 0/002$) تفاوت معنی داری وجود داشت. از دیگر یافته‌های تحقیق این بود که بین انگیزش $t = 3/914$ ، $P = 0/001$) و تعهد $t = 2/159$ ، $P = 0/032$) داوطلبان در هر دوره المپیاد ورزشی دانشجویان تفاوت معنی داری وجود دارد. با عنایت به یافته‌های تحقیق، بدیهی است مدیریت مطلوب نهضت داوطلبی هنگامی میسر می‌شود که مدیران ورزش دانشگاهی درک عمیقی از علل و انگیزه‌های داوطلب شدن افراد داشته و ساختار برنامه‌های داوطلبی را بر اساس آنها سازماندهی کنند. حداقل نتیجه چنین تفکری در ورزش دانشجویی، جذب و توسعه داوطلبانی متعهد بمنظور حضور مداوم در رویدادهای ورزشی می‌باشد.

واژگان کلیدی:

داوطلبان، منابع انسانی، انگیزش، تعهد، رویداد ورزشی.

¹ Saatchian_65@yahoo.com

مقدمه

منابع انسانی ارزشمندترین سرمایه یک سازمان به شمار می‌آیند. زیرا انسان محور اصلی تحول در سازمان هاست. کشورهای توسعه یافته بر منابع انسانی خود تأکید بیشتری می‌کنند، چراکه منابع انسانی هستند که منابع مادی را به کار برده و به ثروت و محصولات یک سازمان تبدیل می‌کنند (۶). امروزه افراد داوطلب^۱ به عنوان یکی از سه گروه تشکیل دهنده منابع انسانی (کارمندان رسمی، داوطلبان و مشتریان یا ارباب رجوع) تونسته اند جایگاه ویژه ای برای خود در ساختار سازمان‌های غیر انتفاعی و دولتی به خصوص سازمان‌های ورزشی پیدا نمایند (۷). در عصر حاضر ورزش در کشورهای پیشرفته جهان بر داوطلب گرای ۲ متمرکز می‌باشد؛ که توسط افراد زیادی از داوطلبان هدایت و به پیش برده می‌شود (۷). داوطلبی یک فرآیند دوسویه میان فرد و سازمان کمک گیرنده است. در این میان هم سازمان و هم فرد داوطلب از این خدمت رسانی سود می‌برند (۳). افراد مفهوم کلی از داوطلبی دارند، اما داوطلبی را به طور متفاوت تعریف می‌کنند (۲۰). ویلسون (۲۰۰۰) داوطلبی را به عنوان فعالیتی برای کمک به دیگران بدون توقع و کاملاً آزادانه تعریف کرده است (۲۷). منظور از داوطلب شخصی است که بخشی از وقت و تخصص خود را برای انجام فعالیت‌های خیر خواهانه، انسان دوستانه و غیره، به طور رایگان در اختیار موسسه‌های غیر انتفاعی قرار می‌دهد (۶). داوطلبان در ایجاد جوامعی پایدار و منسجم و افزودن ارزش به خدماتی که دولت‌ها در سرتاسر جهان ارائه می‌دهند، مشارکت می‌کنند (۱۸). هر ساله میلیون‌ها نفر، زمان و تلاش‌های بیشماری را به منظور منفعت رساندن به خود و جوامعشان از طریق کار داوطلبی اختصاص می‌دهند. صنعت ورزش مهمترین بخش داوطلبی است، بطوریکه سازمانها و فعالیت‌های ورزشی داوطلبان زیادی را جذب می‌کنند و حجم بیشتر فعالیت‌ها بر دوش آنها می‌باشد. سازمانها و رویدادهای ورزشی مکان‌های حیاتی برای داوطلبان فراهم می‌کنند و در این حال برای موفقیت خود به داوطلبان وابسته می‌باشند (۲۰). از بازیهای مبتنی بر جامعه گرفته تا رویدادهای بین المللی بزرگ، سازمان‌های ورزشی برای انجام امور ضروری روزانه خود یا رویدادهای ویژه ورزشی به شدت به داوطلبان متکی می‌باشند (۲۸). به کارگیری افراد داوطلب، مزایای اقتصادی و اجتماعی زیادی را برای جوامع و سازمان‌های ورزشی به دنبال دارد، بطوریکه در برخی از کشورها، ارزش اقتصادی بخش داوطلبی را بین ۷ الی ۱۴ درصد تولید ناخالص داخلی تخمین زده‌اند (۱۹). اثر اقتصادی آن تقریباً چشمگیر و محسوس است در حالیکه اثر اجتماعی آن بیشتر نا محسوس بوده و توجه کمتری را به خود جلب می‌کند (۲۸). بطور فزاینده در رویدادهای ورزشی، داوطلبان مهمترین بخش از موفقیت کلی رویدادها هستند (۱۳). بخاطر مزایایی که داوطلبان می‌توانند برای خود و جوامعشان

1. Volunteer

2. volunteerism

3. Wilson

به ارمغان آورند، بطور کلی مردم به داوطلبی به عنوان یک فعالیت مثبت توجه می‌کنند. به هرحال بکارگیری و حفظ داوطلبان خوب کار آسانی نیست و معمولاً برای بسیاری از سازمان‌های ورزشی چالش برانگیز است (۱۶).

از نقطه نظر فرد عوامل متعددی از جمله جنسیت، سن، تحصیلات و درآمد، ممکن است بر تصمیم افراد برای داوطلب شدن اثر گذار باشد. بطور جهانی، زنان و افرادی که دارای تحصیلات و درآمد بالایی می‌باشند؛ احتمال داوطلب شدن بیشتری دارند. همچنین انگیزش داوطلبان مهمترین عامل شخصی است که بر مشارکت آنها اثر می‌گذارد (۲۶). انگیزش داوطلب برای مدت زمان زیادی زمینه تحقیقاتی گسترده ای را بخود اختصاص داده است (۸). محققان بر این باورند که از طریق شناخت اینکه چرا افراد داوطلب می‌شوند؛ مدیران قادر خواهند بود فرآیند بکارگیری، انتخاب، آموزش، برانگیختن، سازماندهی و برنامه‌های پاداش برای داوطلبان خود را بهبود بخشند؛ که این امر مزایایی را برای داوطلب و سازمان به همراه دارد. داوطلبان ورزشی نسبت به داوطلبان بطور عام دارای انگیزه‌های متفاوتی می‌باشند. حتی داوطلبان رویدادهای ورزشی با داوطلبان ورزش‌هایی که در ارتباط با جامعه می‌باشند دارای انگیزه‌های متفاوتی می‌باشند (۲۸). برای مدیران رویدادهای ورزشی درک تعهد داوطلبان برای حفظ و نگهداری آنان برای سالهای آتی بسیار مهم است. اگر داوطلبان متعهد به سازمان در سالهای آتی نیز در اجرای فعالیت‌های سازمان مشارکت نمایند، کارایی سازمان در جنبه‌های مالی و غیر مالی افزایش پیدا خواهد کرد (۱۴). هسیه (۲۰۰۰) مدلی را ارائه کرد که در آن رابطه بین انگیزش و تعهد داوطلبان را شرح می‌دهد. او تلاش کرد که دریابد در بین متغیرهای انگیزش، ویژگی‌های جمعیت شناختی، بکارگیری داوطلبان و رضایت داوطلبان کدام یک بهترین پیش بینی کننده تعهد داوطلبان است. با توجه به نتایج بدست آمده بکارگیری داوطلبان و رضایت داوطلبان بهترین پیش بینی کننده تعهد داوطلبان بودند. در بین ویژگی‌های جمعیت شناختی درآمد سالانه خانواده، سن و سطح تحصیلات پیش بینی کننده تعهد به شمار آمدند. در این مطالعه داوطلبان مسن تر و با سطح تحصیلات و درآمد بالاتر بیشتر به سازمان داوطلبی متعهد بودند. او بیان می‌کند که آگاهی از رابطه بین نمیرخ‌های جمعیت شناختی و تعهد داوطلبان نقش بسیار مهمی در جذب و نگهداری بهتر داوطلبان اجرا می‌کند (۱۷). سرو (۱۹۹۱) بیان می‌کند که انگیزه‌ها برای داوطلبین پیچیده و متفاوت هستند و بطور بالقوه ترکیبی از نیروهای درونی و بیرونی را شامل می‌شوند (۲۳). اشنايدر و کانتور (۱۹۸۱) سه دلیل نועدوستی، تعهد اجتماعی و خود پرستی را به عنوان انگیزه داوطلبان ارائه کرده‌اند (۲۴). نتایج تحقیق هان (۲۰۰۷) نشان داد که ویژگی‌های جمعیت شناختی (تحصیلات، سن و درآمد) و انگیزش داوطلب بر روی تعهد داوطلب اثر گذار است (۱۹). ریسر (۲۰۰۵) در تحقیقی که بر روی

¹. Hsieh

². Serrow, R. C

³. Snyder, M., & Cantor, N

⁴. Han

⁵. Reeser, J. C

داوطلبان پزشکی شرکت کننده در بازی‌های المپیک زمستانی ۲۰۰۲ انجام داد، دریافت که رابطه مثبت و معنا داری بین رضایت مندی و انگیزش داوطلبین وجود دارد (۲۲).

پیترسون^۱ (۲۰۰۴) میزان تعهد سازمانی داوطلبان را بیشتر از کارمندان رسمی اعلام نمود و استدلال کرد که این تعهد است که بر مدت باقی ماندن داوطلبان در یک سازمان تاثیر می‌گذارد (۲۱). هان (۲۰۰۷) در بررسی انگیزه و تعهد داوطلبان در مسابقات دوی ماراتن به این نتیجه رسید که عامل خودگرایی بیشترین اهمیت و عامل مادی کمترین اهمیت را بین انگیزه‌های داوطلبی دارد (۱۹). فایرلی و همکاران^۲ (۲۰۰۷) دلایل حضور داوطلبان را در بازیهای المپیک آتن مورد ارزیابی قرار دادند، آنها چهار عامل دلتنگی برای وطن، همدلی و رفاقت، پیوند با المپیک و بازشناسی (احترام) را به عنوان عوامل انگیزشی داوطلبان ذکر کردند (۱۱).

جیانولاکیس و وانگ^۳ (۲۰۰۸) با بررسی انگیزه‌های ۳۷۲ داوطلب مشارکت کننده در حوزه‌های رقابتی و غیر رقابتی بازیهای آسیایی دوحه (۲۰۰۶)، سه گروه از انگیزه‌های داوطلبان را با تحلیل عاملی بدست آوردند. این عوامل تحت عناوین خارجی، هدفمند و خودگرایی نامیده شدند. همچنین نتایج آنها نشان داد که انگیزه‌های خارجی ارتباط زیادی با تجربه‌های داوطلبی دارد (۱۴) اندام (۱۳۸۷)، با بررسی انگیزه‌های داوطلبی دریافت که از بین عوامل شغلی، مادی، خودگرایی، هدفمند، اجتماعی، حمایتی و تعهد، انگیزه‌های شغلی مهمترین عامل تاثیر گذار در تصمیم گیری فرد برای داوطلب شدن بوده است (۱). نتایج تحقیق یانگ^۴ (۲۰۱۰) نشان داد که داوطلبان در گروه‌های متفاوت متغیرهای جمعیت شناختی، دارای تعهد ثابت و بالایی می‌باشند و فاکتورهای هدفمند، فراغت و هویت انگیزش، پیش بینی کننده‌های موثر تعهد داوطلبان می‌باشند. درک انگیزش و تعهد داوطلبان مدیران را قادر می‌سازد تا فرایندهای بکارگیری، انتخاب، آموزش، برانگیختن، سازماندهی و برنامه‌های پاداش و استراتژی‌های نگهداری و حفظ دوطالبان را بهتر توسعه دهند و در نهایت منافع سازمان، داوطلبان و دریافت کنندگان خدمات را افزایش دهند. همچنین مدیران ممکن است فرصت‌های بهتری برای دستیابی به عملکرد بالای سازمانی داشته باشند اگر آنها بتوانند سطوح بالای تعهد داوطلبان را تشخیص داده و از آنها استفاده کنند (۲۸). تحقیق رضانی نژاد و همکاران (۱۳۸۹) نشان داد که عوامل هدفمند، تعهد و شغلی به ترتیب مهمترین عوامل انگیزشی و عامل انگیزشی مادی کم اهمیت ترین عامل داوطلبان حاضر در نهمین دوره المپیاد ورزشی دانشجویان بوده است (۳).

این امر برای مدیران مهم است که صرف نظر از زمینه کاری انگیزش و تعهد داوطلبان را درک نمایند. با توجه به اینکه داوطلبان رویداد ورزشی دارای انگیزه‌ها و تعهد متفاوتی می‌باشند، تشخیص بیشتر تعهد و انگیزه‌های ویژه داوطلبان رویداد

^۱ - Peterson

^۲ - Fairly, S. Kellett, P & Green, BC

^۳ - Giannoulakis, C. Wang.

^۴ - Yung

ورزشی ممکن است به سازمان دهندگان رویداد ورزشی در درک بهتر داوطلبان کمک کرده و برنامه‌های داوطلبی موثرتری را توسعه دهند، که در نهایت این امر ممکن است سازمان، رویداد، داوطلبان و دریافت کنندگان خدمت را منتفع سازد (۱۲، ۱۵).
عدم آگاهی از خواسته‌های داوطلبان یا نادیده گرفتن نیازها و انگیزه‌های درونی و بیرونی آنان می‌تواند برای توسعه و جذب منابع داوطلبی، کارایی سازمان ورزشی و یا اجرای رویدادهای ورزشی خاص، یک فاجعه تلقی گردد (۱۳). امروزه داوطلبان توانسته‌اند جایگاه ویژه‌ای برای خود در ساختار سازمان‌های ورزشی پیدا نمایند (۱۵). لذا از مدیران رویدادهای ورزشی انتظار می‌رود که برای انجام دامنه وسیعی از وظایفی که برای رویدادهای ورزشی مورد نیاز است، به اندازه کافی داوطلبان را جذب و حفظ کنند. به منظور جذب و حفظ داوطلبان در رویدادهای ورزشی این امر مهم است که به طور واضح و شفاف ویژگی‌های جمعیت شناختی، تعهد و انگیزش آنها مورد توجه قرار گیرد. بنابراین هدف از تحقیق حاضر مقایسه انگیزش و تعهد داوطلبان نهمین و دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان دانشگاه‌های دولتی سراسر کشور می‌باشد.

روش شناسی تحقیق

تحقیق حاضر، توصیفی و به شکل میدانی انجام شده است؛ که به بررسی انگیزش و تعهد داوطلبان حاضر در دهمین دوره المپیاد ورزشی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه‌های وزارت علوم، تحقیقات و فناوری که به ترتیب در شهرستان‌های شاهرود و بابل برگزار شد و مقایسه آن با انگیزش و تعهد داوطلبان نهمین دوره این بازیها با استفاده از اطلاعات مربوطه به مطالعه پورسلطانی و همکاران (۱۳۸۹) که در نشریه شماره ۵ مدیریت ورزشی حرکت چاپ شده است، پرداخته است. جامعه آماری تحقیق حاضر را داوطلبین دوره‌های نهم و دهم رویداد فوق تشکیل دادند که در المپیاد نهم تعداد ۲۴۰ نفر و در المپیاد دهم در حدود ۱۶۰ نفر بودند. لذا تعداد نمونه آماری با استفاده از جدول مورگان ۱۹۶ نفر تعیین و با بکارگیری روش نمونه گیری تصادفی گزینش شدند. با توجه به برگزاری المپیاد در شهرهای مختلف، سعی شد تا نسبت گزینش داوطلبان زن و مرد با انتخاب تصادفی رعایت گردد.

برای گردآوری داده‌ها پس از کسب مجوز لازم از بخش کمیته داوطلبان المپیاد دهم، از پرسشنامه هان ۱ (۲۰۰۷) استفاده شد (۱۹). این پرسشنامه در سال ۱۳۸۹ توسط پورسلطانی و همکاران مطابق با فرهنگ کشور مورد ارزیابی قرار گرفت (۴، ۷). ابزار پژوهش شامل دو بخش بود. در بخش اول اطلاعات جمعیت شناختی داوطلبان (سن، جنسیت، وضعیت تأهل، سطح تحصیلات و سابقه خدمت) مورد سوال قرار گرفت. در بخش دوم، به تعیین انگیزش که دارای پنج بعد اجتماعی، مادی، شناختی، هدفمند و عوامل موثر خارجی و تعهد با ابعاد تعهد هنجاری (تکلیفی)، عاطفی و مداوم داوطلبان پرداخته شد. در این

راستا، به منظور تعیین روایی محتوایی ابزار تحقیق، از ۱۱ تن از اساتید صاحب نظر در این زمینه کمک گرفته شد و سپس جهت تعیین پایایی پرسشنامه یک مطالعه مقدماتی (تکمیل پرسشنامه توسط ۳۰ نفر در المپیاد دهم) انجام گرفت و ضریب پایایی این پرسشنامه با استفاده از آزمون آلفای کرونباخ در حد قابل قبولی ($\alpha = 0/89$) بدست آمد، که حاکی از ثبات ابزار اندازه گیری بود. لازم به توضیح است که ابزار مورد استفاده در تحقیق پورسلطانی و همکاران (۱۳۸۹) پایایی قابل قبولی داشت ($\alpha = 0/89$) (۷). همچنین برای جمع آوری اطلاعات مربوط به المپیاد نهم از اطلاعات مربوطه به مطالعه پورسلطانی و همکاران (۱۳۸۹) که در نشریه شماره ۵ مدیریت ورزشی حرکت چاپ شده است، استفاده گردیده است.

برای توصیف داده‌ها از آمار توصیفی شامل جداول توزیع فراوانی، میانگین، انحراف معیار و خطای استاندارد میانگین و برای تحلیل استنباطی داده‌های به دست آمده، از آزمون K.S (برای تعیین نرمال بودن داده‌ها) و با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌های پژوهش ($P > 0/05$) از آزمون‌های t مستقل (t-test) و آنووا (ANOVA) برای مقایسه میانگین‌های دو گروه استفاده شد. تجزیه و تحلیل آماری با استفاده از نرم افزار SPSS17 انجام شده است و سطح معناداری ($p \leq 0/05$) در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

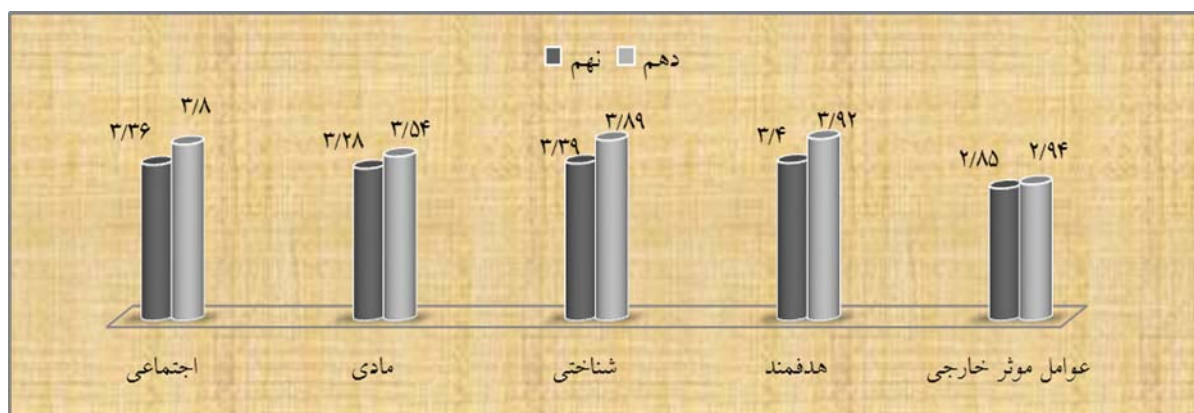
بر اساس نتایج جدول ۱، بخش عمده نمونه مورد بررسی (۶۲/۶٪ المپیاد نهم) و (۸۰/۷٪ المپیاد دهم) در محدوده سنی ۲۵-۲۱ سال قرار دارند و زنان بخش اعظم داوطلبان را در هر دو دوره المپیاد ورزشی نسبت به مردان به خود اختصاص داده‌اند. همچنین، بیشترین سابقه خدمت (۸۷/۱٪ المپیاد نهم) و (۷۷/۲٪ المپیاد دهم) مربوط به طبقه کمتر از ۱ سال است. علاوه بر این، وضعیت تحصیلی اغلب داوطلبان، لیسانس می‌باشد.

جدول شماره (۱) توصیف متغیرهای جمعیت شناختی داوطلبان نهمین و دهمین دوره المپیاد ورزشی

متغیر	سن				جنسیت		وضعیت تاهل			تحصیلات			سابقه خدمت			
	موارد	کمتر از ۲۰ سال	۲۵-۲۱	۳۰-۲۶	۳۵-۳۱	زن	مرد	متاهل	مجرد	دیپلم	فوق دیپلم	لیسانس	فوق لیسانس	کمتر از ۱ سال	۲-۵ سال	۶-۱۰ سال
المپیاد نهم	تعداد	۴۲	۹۲	۱۰	۳	۸۷	۶۰	۱۲	۱۳۵	۲۰	۲۰	۹۷	۱۰	۱۲۸	۱۶	۲
	درصد	۲۸/۶	۶۲/۶	۶/۸	۲	۵۹/۳	۴۰/۸	۸/۲	۹۱/۸	۱۳/۶	۱۳/۶	۶۶	۶/۸	۸۷/۱	۱۰/۹	۲
المپیاد دهم	تعداد	۷	۴۶	۴	۰	۳۳	۱۴	۵۱	۶	۱	۴۵	۸	۴۴	۱۱	۲	
	درصد	۱۲/۲	۸۰/۷	۷/۱	۰	۵۷/۹	۴۲/۱	۱۰/۵	۸۹/۵	۱/۸	۵۳	۷۸/۹	۱۴	۷۷/۲	۱۹/۴	۳/۶

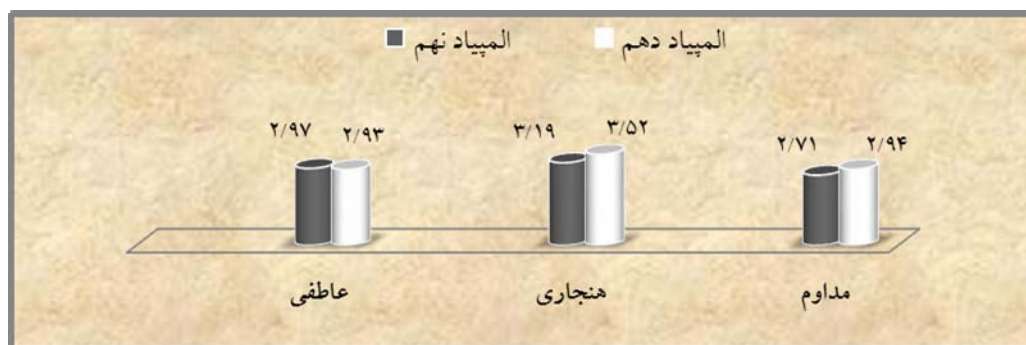
یافته‌های پژوهش نشان داد که در المپیاد نهم، نمره میانگین انگیزش ($M=3/30, SD=\pm 0/645$) و برای تعهد ($M=3/30, SD=\pm 0/54$) و همچنین نمره میانگین انگیزش ($M=3/08, SD=\pm 0/62$) و تعهد ($M=3/68, SD=\pm 0/54$) داوطلبان دوره دهم قرار دارد.

همانطور که در نمودار ۱ نشان داده شده است، در بین خرده مقیاس‌های انگیزشی داوطلبان، خرده مقیاس هدفمند دارای بیشترین میانگین ($M=3/92, SD=\pm 0/78$) و ($M=3/4, SD=\pm 0/84$) و خرده مقیاس عوامل مؤثر خارجی دارای کمترین میانگین ($M=2/94, SD=\pm 0/96$) و ($M=2/85, SD=\pm 0/96$) می‌باشد.

نمودار شماره (۱) میانگین ابعاد انگیزشی داوطلبان در المپیاد نهم و دهم

همچنین در بین خرده مقیاس‌های تعهد داوطلبان، خرده مقیاس تعهد هنجاری دارای بیشترین میانگین ($M=3/52, SD=\pm 0/75$) و ($M=3/19, SD=\pm 0/79$) و خرده مقیاس تعهد مداوم دارای کمترین میانگین ($M=2/71, SD=\pm 0/78$) و ($M=2/94, SD=\pm 0/75$) می‌باشد (نمودار ۲).

نمودار شماره (۲) میانگین ابعاد تعهد داوطلبان در المپیاد نهم و دهم

با توجه به نتایج آزمون کلموگروف اسمیرنوف مبنی بر نرمال بودن توزیع داده‌ها در المپیاد نهم (۷)، نتایج آزمون برای المپیاد دهم در بخش انگیزش ($Z=0/84$ و $sig=0/119$) و در بخش تعهد ($Z=0/84$ و $sig=0/119$) بود (جدول ۲). لذا برای تجزیه و تحلیل داده از آزمون‌های آماری پارامتریک استفاده شد.

جدول شماره (۲) نتایج آزمون K.S (کلموگروف اسمیرنوف)

نتیجه گیری	sig	Z	شاخص ها متغیر
نرمال	۰/۷۴	۰/۶۸	انگیزش
نرمال	۰/۳۲	۰/۹۵	تعهد

در ادامه به منظور مقایسه انگیزه و تعهد داوطلبان تحقیق حاضر بر اساس جنسیت و وضعیت تأهل از آزمون تی مستقل استفاده شد.

جدول شماره (۳) مقایسه انگیزش و تعهد داوطلبان المپیاد دهم بر اساس جنسیت و وضعیت تأهل

Sig	درجه آزادی	t-test	M±SD	منابع تغییر	متغیر جمعیت شناختی	گروه
۰/۱۶۳	۵۳	۱/۴۱	۳/۵۷±۰/۵۷	مرد	جنسیت	مردان
			۳/۷۳±۰/۵۷	زن		
۰/۸۲۸	۵۴	-۰/۲۱۸	۳/۶۵±۰/۵۷	مجرد	وضعیت تأهل	
			۳/۷۳±۰/۵۲	متأهل		
۰/۷۴۳	۵۵	-۰/۳۲۹	۳/۱±۰/۶۹	مرد	جنسیت	زنان
			۳/۰۶±۰/۵۷	زن		
۰/۶۱۲	۵۵	-۰/۵۱۱	۳/۰۷±۰/۶	مجرد	وضعیت تأهل	
			۳/۲±۰/۸۳	متأهل		

با توجه به نتایج جدول ۳، در هر دو بعد انگیزش و تعهد داوطلبان حاضر در دهمین دوره المپیاد ورزشی، بر حسب متغیرهای جمعیت شناختی (جنسیت و وضعیت تأهل) تفاوت معنی داری مشاهده نشد ($P>0/05$).

جدول شماره (۴) تجزیه و تحلیل آماری انگیزش و تعهد داوطلبان المپیاد دهم به تفکیک سطح تحصیلات

و سابقه داوطلبی (آزمون ANOVA)

مقیاس	متغیر جمعیت شناختی	منابع تغییر	میانگین مجذورات	درجه آزادی	F	Sig
انگیزش	تحصیلات	بین گروهی	۰/۳۳۲	۳	۱/۱۱۵	۰/۳۵۱
		درون گروهی	۰/۲۹۸	۵۳		
	سابقه کاری	بین گروهی	۰/۶۱۳	۳	۲/۱۷۴	۰/۱۰۲
		درون گروهی	۰/۲۸۲	۵۳		
تعهد	تحصیلات	بین گروهی	۱/۵۰۵	۳	۴/۶۴۶	۰/۰۰۶
		درون گروهی	۰/۳۲۴	۵۳		
	سابقه داوطلبی	بین گروهی	۱/۷۱۹	۳	۵/۵۱۲	۰/۰۰۲
		درون گروهی	۰/۳۱۲	۵۳		

نتایج تحقیق نشان داد که بین انگیزش داوطلبان در دهمین دوره المپیاد ورزشی دانشجویان بر حسب متغیرهای جمعیت شناختی (سطح تحصیلات ($F= ۱/۱۱۵$ ، $P=۰/۳۵۱$) و سابقه داوطلبی ($F= ۲/۱۷۴$ ، $P=۰/۱۰۲$) تفاوت معنی داری مشاهده نشد. اما بین تعهد داوطلبان بر اساس متغیرهای جمعیت شناختی (سطح تحصیلات ($F= ۴/۶۴۶$ ، $P=۰/۰۰۶$) و سابقه داوطلبی ($F= ۵/۵۱۲$ ، $P=۰/۰۰۲$) تفاوت معنی داری مشاهده شد.

جدول شماره (۵) مقایسه انگیزش و تعهد داوطلبان نهمین و دهمین دوره المپیاد دانشجویان کشور

المپیاد	منابع تغییر	M±SD	t-test	درجه آزادی	Sig
انگیزش	نهمین	۳/۳±۰/۶۴	۳/۹۱۴	۲۰۰	۰/۰۰۱
	دهمین	۳/۶۷±۰/۵۴			
تعهد	نهمین	۳/۸۹±۰/۵۴	۲/۱۵۹	۲۰۱	۰/۰۳۲
	دهمین	۳/۸۶±۰/۷۸			

از دیگر یافته‌های تحقیق این بود که بین انگیزش ($t= ۳/۹۱۴$ ، $P=۰/۰۰۱$) و تعهد ($t= ۲/۱۵۹$ ، $P= ۰/۰۳۲$) داوطلبان در هر دوره المپیاد ورزشی دانشجویان تفاوت معنی داری وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

تحقیق حاضر به بررسی انگیزش و تعهد داوطلبان حاضر در دهمین المپیاد ورزشی دانشجویان سراسر کشور و مقایسه آن با انگیزش و تعهد داوطلبان نهمین دوره این مسابقات، پرداخته است. یافته‌های تحقیق نشان داد که بیشتر داوطلبان حاضر در

دهمین دوره المپیاد ورزشی دانشجویان را زنان تشکیل می‌دهند که این امر حاکی از تمایل بیشتر آنها برای مشارکت در فعالیت‌های داوطلبی است. توزیع جنسی داوطلبان حاضر در این دوره با مطالعات هان (۲۰۰۷)، پورسلطانی و همکاران (۱۳۸۹) و رضانی نژاد و همکاران (۱۳۸۹) هم خوانی و با تحقیق یانگ (۲۰۱۰) هم خوانی ندارد. با توجه به این یافته می‌توان بیان داشت که مدیران با آگاهی از توزیع جنسی داوطلبان در زمان برنامه ریزی به منظور جذب، بهتر می‌تواند نیازها و علائق آنان را درک کرده و در جهت رضایت خاطر و افزایش تعهد آنها از داوطلبی گام بردارند.

بر پایه یافته‌ها، بیشتر داوطلبان حاضر در المپیاد دهم (۷۷/۲٪) دارای سابقه داوطلبی کمتر از یکسال می‌باشند که با نتایج تحقیق پورسلطان و همکاران (۱۳۸۹) هم خوانی و یانگ (۲۰۱۰) نا هم خوان است. از آنجا که بخش اعظم داوطلبان حاضر در دو دوره اخیر المپیادهای ورزشی را زنان و افراد تحصیل کرده با سابقه کمتر از یکسال کار داوطلبی تشکیل می‌دهند، بنابراین به مدیران داوطلبی المپیادهای ورزشی پیشنهاد می‌شود؛ ضمن درک ویژگی‌های جامعه مشارکت کننده در رویدادهای ورزشی بعنوان داوطلب قبل از تفکر درباره بکارگیری آنها، در فرایندهای طراحی، آموزش، سازماندهی و استراتژی‌های پاداش داوطلبان این متغیرهای جمعیت شناختی را مدنظر قرار دهند.

از دیگر یافته‌های تحقیق این بود که مهمترین ابعاد انگیزشی داوطلبان حاضر در المپیاد دهم، ابعاد هدفمند و شناختی و در مقابل خرده مقیاس عوامل موثر خارجی کم اهمیت ترین عامل می‌باشد که این یافته با نتایج، هان (۲۰۰۷)، یانگ (۲۰۱۰)، رضانی نژاد و همکاران (۱۳۸۹) و پورسلطانی و همکاران (۱۳۸۹) همخوانی دارد. در اولویت قرار داشتن ابعاد انگیزشی هدفمند و شناختی حاکی از این امر می‌باشد که داوطلبان مشارکت کننده در این رویدادها به دنبال انجام کاری با ارزش و مثمر ثمر برای جامعه و یا خود هستند. با توجه به نقش پر رنگ انگیزش به جهت جلب مشارکت داوطلبان به فعالیت در برگزاری رویدادهای ورزشی، ضروری است تا مدیران و دست اندرکاران امر توجه خاصی به عوامل انگیزشی آنها داشته و با آگاهی از اهداف انگیزشی داوطلبان، ضمن برآورده ساختن آن‌ها، زمینه حضور مستمر و آتی داوطلبان را فراهم نمایند.

با توجه به نتایج، در هر دو بعد انگیزش و تعهد داوطلبان حاضر در دهمین دوره المپیاد ورزشی بر حسب متغیرهای جمعیت شناختی (جنسیت و وضعیت تأهل) تفاوت معنی داری مشاهده نشد ($P > 0/05$). این یافته با نتایج تحقیق پورسلطانی و همکاران (۱۳۸۹) همخوان و با نتایج تحقیق هان (۲۰۰۷) و یانگ (۲۰۱۰) هم خوانی ندارد. این عدم همخوانی را می‌توان بدین صورت توجیه نمود، از آنجا که داوطلبان حاضر در تحقیق یانگ در دامنه سنی گسترده تری (۱۸-۶۴ سال) نسبت به تحقیق حاضر قرار دارند بدیهی است که انگیزه‌ها و تعهدات متفاوتی نسبت به داوطلبان تحقیق حاضر نیز داشته باشند.

نتایج تحقیق نشان داد که بین انگیزش داوطلبان در دهمین دوره المپیاد ورزشی دانشجویان بر حسب متغیرهای جمعیت شناختی (سطح تحصیلات و سابقه داوطلبی، تفاوت معنی داری وجود ندارد. اما بین تعهد داوطلبان بر اساس متغیرهای

جمعیت شناختی فوق، تفاوت معنی دار بود ($P < 0/05$). این یافته با نتایج تحقیق پورسلطان و همکاران (۱۳۸۹) ناهمخوان و با نتایج تحقیق هان (۲۰۰۷) هم خوانی دارد. از آنجا که اغلب داوطلبان حاضر در دامنه سنی، سطح تحصیلات و سابقه داوطلبی مشابه قرار داشتند و با توجه به اینکه بعد انگیزشی هدفمند به عنوان مهمترین عامل برانگیزاننده آنها شناخته شد، می‌توان عدم تفاوت در انگیزش داوطلبان را به همگن بودن جامعه و داشتن عامل انگیزشی یکسان نسبت داد.

وجود تفاوت مشاهده شده در تعهد داوطلبان بر حسب متغیرهای جمعیت شناختی (سطح تحصیلات و سابقه داوطلبی)، را می‌توان بدین گونه توجیه نمود که انگیزه‌های مختلف داوطلبان بر تعهد آنها برای مشارکت در رویدادهای آتی تأثیر می‌گذارد. بدین مفهوم فردی که با دارا بودن انگیزه مادی داوطلب می‌شود، با فراهم شدن یک موقعیت بهتر مالی ممکن است انگیزه حضور در رویدادهای آتی به عنوان داوطلب را نداشته باشد؛ اما فردی که دارای انگیزه خدمت به جامعه یا هم نوع به جهت شرکت در کار داوطلبی است، به دلیل نهادینه شدن این ارزش همواره انگیزه مشارکت در کار داوطلبی را داشته و روز به روز بر تعهد او افزوده می‌شود، به نحوی که نتایج تحقیقات خارجی حاکی از این امر می‌باشد که داشتن تحصیلات بالا موجب افزایش تعهد اجتماعی افراد شده و این امر خود موجب مشارکت بیشتر افراد در نهضت داوطلبی خواهد شد. لذا توجه به استمرار حضور داوطلبان در رویدادهای آتی ضمن کمک به مدیریت مدیران در برگزاری بهتر رویدادها ی آتی، باعث تقویت تعهد داوطلبان خواهد شد. بر اساس نتایج حاصل از تحقیق، تفاوت مشاهده شده در انگیزش و تعهد داوطلبان دو دوره اخیر را شاید بتوان با توجه به متفاوت بودن جوامع داوطلبی حاضر در این رویدادها و انگیزه‌های نا همسان و تأثیر گزار بر تعهد آنها توجیه نمود، بطوریکه بر اساس نتایج سایر تحقیقات داوطلبان با دامنه سنی و سطح تحصیلات متفاوت به نوعی دارای انگیزه‌ها و تعهدات مختلف می‌باشند.

با عنایت به یافته‌های پژوهش‌های اخیر بهره‌گیری از داوطلبان در ورزش کشور رو به رشد بوده است. از طرفی یکی از مهمترین راه‌های جذب و حفظ این گروه، آگاهی از انگیزه‌ها و تعهدات داوطلبان است. شناسایی انگیزه‌های این منابع انسانی ارزشمند در بکارگیری و استفاده مناسب از توانایی‌ها و مهارت‌های آنها برای مدیریت و سازماندهی هرچه بهتر رویدادهای ورزشی اهمیت بسزایی دارد. از این رو، مدیران برگزار کننده رویدادهای دانشجویی، باید قبل از دعوت و جذب داوطلبان، انگیزه‌ها و تعهدات آنها را بشناسند و با حفظ و ارتقای موارد فوق در آنها، زمینه مشارکت بیشتر داوطلبان را فراهم آورند.

منابع

۱. اندام، رضا. همتی نژاد، مهر علی. حمیدی، مهرزاد. رمضانی، رحیم. کاظم نژاد، انوشیروان. (۱۳۸۸). بررسی انگیزه‌های داوطلبی در ورزش، فصلنامه المپیک، شماره ۳ (پیاپی ۴۷)، صفحه: ۱۰۴-۱۱۶.

۲. پورسلطانی، حسین. قنبرپور نصرتی، امیر. دوستی، مرتضی. بای، ناصر. سیاووشی محمد. (۱۳۸۹). تعیین رابطه بین انگیزش و تعهد داوطلبین در نهمین دوره المپیاد ورزشی دانشجویان ایران. نشریه حرکت، شماره ۵. صفحه: ۳۵-۵۱.
۳. رضانی نژاد رحیم. اندام، رضا. ملائی، مینا. (۱۳۸۹). "اولویت بندی انگیزه‌های داوطلبان شرکت کننده در نهمین المپیاد ورزشی دانشجویان ایران". فصلنامه پژوهش در علوم ورزشی، سال هفتم، شماره هشتم، دوره دوم زمستان ۸۹ ص ۴۵.
۴. ساعت‌چیان، وحید. محمد علی نسب، ابراهیم. علی آبادی، مژگان. قنبرپور نصرتی، امیر. پورسلطانی زرندی، حسین. (۱۳۹۰). مقایسه انگیزش و تعهد داوطلبین در دهمین دوره المپیاد ورزشی دانشجویان کشور. دومین همایش ملی مدیریت ورزشی.
۵. محرم‌زاده، مهرداد. افروزه، محمدصادق. (۱۳۸۷). بررسی عوامل انگیزشی نیروهای داوطلبی در ورزش دانشگاهی، نشریه پژوهش در علوم ورزشی، ۱۹، صفحه ۱۴۳-۱۵۶.
۶. مرسل، علی. (۱۳۸۶). مقایسه موانع توسعه نهضت داوطلبی در ورزش دانشگاهی کشور از دیدگاه مدیران و دانشجویان، پایان نامه کارشناسی ارشد (چاپ نشده)، دانشگاه غیرانتفاعی آمل.
7. Bang, H., Chelladurai, P. (2003). Motivation and satisfaction of volunteering for 2002 World Cup in Korea. Paper presented at the Conference of the North America Society for Sport Management. Ithaca, New York.
8. Clary, E.G., Snyder, M., & Stukas, A.A. (1996). Volunteers' motivations: Finding from a national survey. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 25, 485-505.
9. Cnaan, R. A., & Cascio, T. A. (1999). Performance and commitment: Issues in management of volunteers in human service organizations. *Journal of Social. Service Research*, 24(3/4), 1-37.
10. Doherty, A. (2005). A profile of community sport volunteers. Toronto: Parks and Recreation Ontario.
11. Fairly, S. Kellett, P., & Green, BC. (2007). volunteering abroad, motive for travel to volunteer athlete Athens Olympic game. *Journal of sport management*, 21, pp: 41-57.
12. Farrell, J.M., Johnston, M.E., & Twynam, G.D. (1998). Volunteer motivation, satisfaction, and management at an elite sporting competition. *Journal of Sport Management*, 12, 288-300.
13. Gentile, D. (2001). Volunteering to coaches: An analysis of youth sport coaches. Unpublished doctoral dissertation, Boston University, Boston.
14. Giannoulakis, C., Wang, C.h. (2008). An empirical model of sport volunteer experience: the case of the 2006 Asian game. North American society for sport marketing conference. NASSM , pp:28-31.
15. Green, B.C., & Chalip, L. (2004). Paths to volunteer commitment: Lessons from the Sydney Olympic Games. In R.A. Stebbins, & M. Graham (Eds.), *Volunteering as leisure: An international assessment* (pp. 49-68). Cambridge, MA: CAB I.
16. Hodgkinson, V.A. (2003). Volunteering in global perspective. In P. Dekker, & L. Halman (Eds.), *the values of volunteering: Cross-cultural perspectives* (pp.35-54). NY: Kluwer Academic / Plenum.
17. Hsieh, C. (2000). The organizational commitment of Ohio State adult 4-H volunteers. Unpublished doctoral dissertation, Ohio State University, Columbus.
18. Independent Sector. (2008). Value of volunteer time. Retrieved from http://www.independentsector.org/programs/research/volunteer_time.html.

19. Keunsu, Han. (2007). Motivation and Commitment of Volunteers in Marathon running event. Unpublished doctoral dissertation, University of Florida. College of Education.
20. Meijs, L.C.P.M., Handy, F., Cnaan, J.L., Ascoli, U., Ranade, S., Hustinx, L., Suzanne, W., & Weiss, I. (2003). All in the eyes of the beholder? Perspectives of volunteering across eight countries. In P. Dekker, & L. Halman (Eds.), *the values of volunteering: Cross-cultural perspectives* (pp. 19-34). NY: Kluwer Academic / Plenum.
21. Peterson, F. (2004). Benefits of participation in corporate volunteer programs: Employee's perceptions, corporate volunteer programs, Canada University.
22. Reeser, J.C., et al. (2005). Motivation and satisfaction among polyclinic volunteers at the 2002 Winter Olympic and Paralympic Games. *Br J Sports Med* 2005; 39:e20. © 2005 BMJ publishing Group Ltd & British Association of Sport and Exercise Medicine.
23. Serrow, R.C. (1991). Students and volunteerism: Looking into the motives of community service participants". *American Educational Research Journal*, 28, 534-556.
24. Snyder, M., Cantor, N. (1998). Understanding personality and social behavior: A functionalist strategy. In D. Gilbert, S. Fiske, & G. Lindzey (Eds.), *The handbook of social psychology: Vol. 1* (4th ed.), (pp. 635-679). New York: McGraw-Hill.
25. Strigas, A.D., & Jackson, E.N. Jr. (2003). Motivating volunteers to serve and succeed: Design and results of a pilot study that explores demographics and motivational factors in sport volunteerism. *International Sports Journal*, 7, 111-123.
26. United States Department of Labor. (2008). Volunteering in the United States, Retrieved from <http://www.bls.gov/news.release/volun.nro.htm>.
27. Wilson, J. (2000). Volunteering, *Annual Review of Sociology*. 26, 215-240.
28. Yung-Chou Chen. (2010). Sport event volunteer motivation and commitment. A Dissertation for Faculty of the Graduate School of the University of Louisville in Partial Fulfillment of the Requirements.